

Urdazubi monastegi zaharrako klaustroan erakusketa

Monastegiko emparantza z/g
31711 Urdazubi
Nafarroa

Tel : 948 59 90 31 / 605083293
otxondo@gmail.com

Antolatzailea: Otxondo Gertaerak

Arte erakusketa Urdazubiko klaustroan : Euskal pintura 50 urtez.

Otsailak 20an berrerekitzen da arte erakusketa
Urdazubiko monastegi zaharreko klaustroan.

**Gaur egungo euskal margolari garrantzitsuenen 300
artelan** baino gehiago erakusten dira.

Erakusketaren nortasuna aldi baterakoa izan arren -artista bakoitzaren lanak proposamen berrien aldaerara berritzen bait dira- helburua erakusketa iraunkorra izatea nahi du, artelanak bait dira aldatzen direnak eta ez artistak.

Margolariei dagokienez, **XX. Mende erditik gure egunetara Euskal Pinturaren hamar artista nabarmenenak** hautatu dira. Horrela, **Jose Luis ZUMETA**ren ondoan **Christine ETCHEVERS**, **Gonzalo ETXEBARRIA**, **Patxi ARANOA**, **PIER**, **Jose Mari APEZETXEA**, **Roger BRAVARD**, **Aitor MENDIZABAL**, **IRKUS Robles** eta **Michel HACALA** aukituko ditugu. Artista hauen ondoan, bi hilabetez, Hasparren sortutako margolari gazte bat : **Benoît CAMY**.

Eskultoreen artean **Aitor MENDIZABAL, TISTA, Tomas FISCHER, François MARTY** eta **Eduardo ITURRALDE**ren lanak aurki ditzazkegu.

Urdazubiko monastegi zaharrea, Dantzarinea auzoatik 2 minutora. Irekia asteazkenetik ortziralera 14tik 18,30tara, larunbatetan, igandetan, besta egunetan eta oporretan 11tik 19etara. Sarrera 2 €(aurrak doainik).

Erakusketako artistak:

Christine ETCHEVERS:

1953an Baionan jaioa, Christine Etcheversek aitortzen du betitik margolaria izan nahi zuela.

Umetan Kanbon bizi izan zen; Pablo Tillac behatzen du, eta honek eragiten dion jakin-minaren ondorioz, margolaritzaren grinak harrapatuko du: margolaria izango da... nahitaez! Parisko Arte Ederretan eta, ondoren, Bordeleko Arte Ederretan (Charazac irakaslearen klasean) jasoko duen prestakuntza akademikoa lagun izango du, baina bere indarra beste nonbait dago eta abstrakzioari heltzera bultzatzen du, bat-bateko arrakastarekin (Margolaritza Frantses Gaztearen 1. Saria, Arteetako Akademia Europarraren Saria).

Christine Etcheversek kemen handia du eta, ondorioz, bere lanak gailentzen zaizkigu, sinbolismoak eta zeinuen irudimenak bortizki kutsatutako hizkuntza abstraktua atzemanaz gero; ez al du berak aitortzen hieroglifikoek liluritzen dutela? Bere lanak barne-barnekoak dira, eta koloreen leherketa, eraketa perfektua eta zorion komunikatiboa elkartzen ditu, baita bizitzaren lekukotasun zoragarri batek eraginiko aldakortasun sortzailea ere. Bere gainezkako irudimenezko ibilbideak garai batean euskal estelaren inguruan lan egitera darama, eta horren aldaerak koadro eta eskulturetan egiten ditu Baionako Euskal Museoko erakusketa oso nabari batean.

Christine Etcheversek orain heldutasun osoan jarraitzen du bere lana, margolaritza abstraktu baina narratibo batekin, distiratsu eta lirikoa, bere garaian erabat inplikaturik, eta euskal izaeran indartsuki errotua.

Gonzalo ETXEBARRIA:

1954an Bilbon jaioa, Gonzalo Etxebarria artista bizkaitarretatik zuberotarrena da!

Bere ibilbidea Madrilgo Arkitektura Eskolan hasten da harrigarriro, Debako arte eskolatik igarotzen da, Oteizaren babespean, Menditteko Uztaro taldearen sorketara heldu arte. Erraz ulertuko dugu artistaren aukeraketa, oso goiz sentitzen baitu aske izateko hegoaldeko hiri giroa utzi behar duela eta Zuberoako lurlean sustraiak bota, jendetzatik, “zaratatik” eta negozioen girotik urruti.

Bizitza artistikoaren bere sustatzaile eginkizunari lehentasuna ematen dio zenbait elkarteren bidez; irakatsi, margotu eta erakusketak egiten ditu presarik gabe (Paue, Paris, Baiona...), baina beti arrakasta garbiarekin, bereziki Ostabateko Zentro Kultureko edota Getariako Museoko aurkezpen oso arrakastatsuetan.

Bere lanak izen handiko bilduma pribatuetan egoteak Etxebarria gaur egungo euskal margolaritzaren eragile ezinbestekoa dela egiaztatzen du.

Sormenean aske, indarra bere askatasun eta irudimenetik ateraz, Gonzalo Etxebarriak bere mihiseetan bere barne ibilbidea islatzen du: zenbaitetan iluna, argitsua ere bai, bizia beti!

Roger BRAVARD:

Roger BRAVARD Malentraten (63) jaiotzen zen 1923ko martxoaren 20an. Artista margolaria, ilustratzailea, Aragoi eta Euskal Herriko paisaien maitalea, bertan ezartzen da betiko 1988ko urtean. Ezpeleteko “Bordaxaharia” bizilekuan ezarri eta bertan bere tailerra jarri zuenetik, Roger BRAVARDek Euskal Herriko argi eta koloreak margotzen ditu beti, bera inspiratzen dutenak, hain zuzen ere.

Hasieran, “modeloaren espiritua aztertzen du beti, sublimatu baino lehen”. Horrela, krokis ugari egingo ditu, zirriborroak, akuarelak, sorketa “heldu” bat erdietsi arte... Bere ikuspegiaren eta ikuspegi horren forma plastikoaren heltze prozesua dena.

Lyongo Arte Ederretan jaso zuen prestakuntza klasikoaz gain, Roger BRAVARDek abstrakzioaz baliatzen da, baina bere burua mundu eta errealitatetik bereizi gabe bere margolaritzan. Horrela, zenbait katedralen aurrealdeak (Burgos, Baiona...) ezagutuko ditugu bere mihiseetan, edota euskal kostaldeko bistetan inspiraturiko marinen ere. Formatu txikiak ere badaude, koloreztaturiko trazuak, toki publiko desberdinetatik irteten ari diren talde edo jendetzek inspiratuak.

Roger BRAVARDek asko bidaiatu du, eta bere inpresio piktorikoak ekarri ditu Espainia, Italia, Ingalaterra, Grezian eta Europaraino, baina, era berean, baita Ipar Afrika, India eta Nepaletik ere. Benetako margolari “europarra”, bere kideek ezagutu eta balioetsia, Roger BRAVARDek egitura eta estilo oso berezkoetan margotzen du, inoiz ez erabat abstraktuak.

PIER:

1950ean jaioa, 1969tik aurrera PIERek “apalki” bere debut artistikoak egingo ditu, Bordeleko Arte Grafikoen Eskolan ikasi ondoren.

Bere aurreneko lanak inpresionismoaren menpe baldin badaude ere, laster aldentuko da bere kideengandik, bere konposaketen lerro distiratsu eta antolatuekin. Argitan murgilduriko lerroak, bere sorterri Euskal Herriko paisaiak eta pertsonaiak gogora ekartzen dituztenak.

Ondorioz, PIERek badaki bere margolaritzari neurritasun eta gozotasuna ematen, argi eta berotasuna. PIER, bere margolaritzaren bidez, tokiko tradizioaren esparru osoetan sartzen da, eta, agian konturatu ere egin gabe, bere historiaz harro dagoen herri bati omenaldia egiten dio.

Geroztik, PIER bera sartu da gaur egungo euskal margolari handien historian.

Horregatik, seguru asko eta denbora luzerako, bere “izena” gogoetan grabatua geldituko da.

Patxi ARANOA:

1960an Buenos Airesen (Argentina) jaioa.

Bere aitona, Juan de Aranoa margolariak (Bilbo) eta bere aita, Juan Jose Aranoa margolari eta arkitektoak irakatsi zizkioten margolaritzaren hastapenak. 1978an, Nafarroako Iruñean ezartzen da bere familiarekin, eta Isabel Baquedano, Juan Jose Aquerreta eta Salvador Beunza irakasleen margolaritza ikastaroak jarraitzen ditu. Patxi ARANOA bera da gaur egun margolaritza irakaslea Iruñeko alde zaharreko Aranoa Tailerrean.

Bere buruari eta bere lanari buruz dio “besteak” direla bera artista bihurtzen dutenak, eta estetika hutsak azaldu ezin dezakeen beharrezko harreman horretatik datozkiola inspirazio eta indarra...

Batez ere bere margoetako lehen planoek arduratzen dutenez, argiak berak gorputzari eta irudiei eragiten dizkien muga sotilak lantzen ditu. Gehienetan argiluna aukeratzen du, bere sentiberatasunerako kolore biziek argiari kalte egiten diotelako...

Bizitza sorra, aldi berean isila eta sentsualki hautemangarria isurtzen da giza irudi anonimo hauetatik, beren intimitatean araztuak, erromantze poetikoak bezala...

Jose Mari APEZETXEA

Apezetxea Erratzun jaio zen 1927an. 50. hamarkadako hasiera arte bere margolaritzaren oinarri teknikoak bereganatzen ditu, ondoren 10 urte iraungo zuen (1955-65) “abstinentzia artistikoko” garai bat ezagutzeko.

Geroztik, Apezetxeak aire librean margotzen du, hertsadura orotatik askatuta: paisaiak, mendiak, zuhaitzak... bere bihotz eta arrazoimenari aske ibiltzen uzten. Denboraren poderioz lortutako eta erabat menperatutako teknika batek antolaturiko intuizioa. Ondorioz, Jose Mari Apezetxeari buruz honako iritzi hau daukatenekin bat egin dezakegu, alegia, Apezetxea “euskal margolarien margolaria dela, batez ere Igurikeako margolariena”, bera kide zen taldearena.

Diana Iniestaren hitzetan esateko “Jose Mari Apezetxearen margolaritza leun, sotil eta delikatu da aldi berean... biribil, seguru eta zuzena”.

Baztango, Elizondoko udalerrietako edota Arizkungo paisaiak biribiltasun eta irmotasunez margotzen dituen margolaritza da: “Hemen baratzeak maiatzean prestatzen diren era berean hurbiltzen zaio Jose Mari bere margora, presarik gabe, baina, gelditu gabe ere, hazten. Abentura emankor eta amaiezina. Abentura emankorra bere artera bihotz zabalik hurbiltzen garen guztiok inspiratzen gaituelako, eta ferietako zaldien aurrean dauden umeak bagina bezala astintzen gaituelako. Baita abentura amaiezina ere, behin bere koadroetan sartuz gero, ezin baituzu beraietatik irten...” (Diana Iniesta – 2008ko maiatza – Baztango bailara).

Irkus ROBLES:

1937an Begoñan (Bilbo) jaioa, Irkus Robles 11 anai-arrebako euskal familia handi baten 8. semea da. Hilabetea besterik ez zuenean, bere gurasoak Beskoitzen ezartzen dira, eta Irkusek bertan igaroko du bere haurtzaro osoa, 1952an Bilbora itzuliko den arte, Iparraldean bizitakoak aberastuta, eta horretaz eta baita bere sustrai bizkaitarrez kontziente izanik.

Orduan, atseginagatik, Irkusek marrazketa ikasten du, baina baita antzerkia, dantza eta kantua ere, familiaren barnean horretan jarduten duelarik. 1970tik aurrera era beteagoan arituko da margolaritzan, 1973an Bilbon egingo duen lehen erakusketarekin: serie oso luze baten aurrena (Iruñea, Donostia, Gasteiz, Caracas, Mexiko, Baiona, Madril...), ezin ukatuzko arrakasta izan zutenak.

Irkus Robles margolari euskalduna da, balioetsia, jator eta konbentzitua, Montes Iturrioz, Cabanas, Oteiza edo Ignace F. Bibalen oinorde zilegia, eta Euskal Herriko gizakien, bizimoduaren, tradizioen eta lurraren lekuko oso baliotsua. Bere mihiseetako bakoitzak balio paregabea hartzen du bere bildumagile oso ugarien begietan: benetakoarena!

Aitor MENDIZABAL

1949an Caracasen jaioa, Aitor Mendizabalek 9 urterekin bere sustraietako Gipuzkoa berraurkitzen du. Bere barne-barnean, oso gaztetatik arteekiko erakargarritasun handia sentitzen du, baina 1976 arte, ikasketa klasikoak egin ondoren, ez da eskultore bihurtuko.

Donostiako Eskultore Gazteen Lehiaketan lortu zuen 1. saria ospe erosoan izan zitekeen bere 30 urterekin: baina berarentzat abiatze puntua baino ez da, garatzeko behar baten eta bere burua errukirik gabe zalantzan jartzeko gogo baten hasiarazlea besterik ez.

Ikasketa gogor eta zorrotz bat hasteak zerotik hastea esan nahi du, Erromako eta Carrarako Arte Ederretako Akademian, bertan 10 urtez grinaz ikasiz; berehala eskultura figuratibotik eskultura abstraktura (edo ia), liriko eta organikora, naturak inspiratura lasai "oinez joateko".

Orduan, errekonozimenduak ibilbide ausart hori saritzen du erakusketa ospetsuekin (Erroma, Florentzia, Milan, Brusela, Biarritz...) eta zenbait enkargu publikorekin, terrorismoaren biktimen omenezko oroigarria bezala, duela gutxi Donostiako udaletxeko aurrean ezarria.

Ibilbide indartsu horrekin batera, Mendizabalek margolari eta marrazkilaria izan nahi du ere bai: inola ere bateraezina ez den sentiberatasuna: aitzindariak ugariak baitira garai eta toki guztietan: Migel Angel, Rodin, Txillida...

Bere marrazkiak, tinta lanak eta mihiseak eskultore lanerako prestaketa lanak baino askoz gehiago dira, zalantzarik gabe; berezko originaltasun eta indarra dituzte: autonomoak, delikatuak eta, batzuetan, misteriotsuak. Artearen maitalea interpelatzen dute, eskultore handiaren atzean dagoen margolaria aurkitzen duenean.

Nahitaez eta berez euskalduna, Aitor Mendizabal Venezuelen jaio zen, Suitzan bizi izan da, kultura italiarrean murgildu da, Espainia maite du eta gaur egun Frantzia bizi da: munduko bidegurutzetan dagoen euskal artista bat!

ZUMETA:

1939an jaioa, Usurbilgoa (bestalde, 1974an bertako plazan 145 m. koadroko zeramikazko freskoa sortu zuen), Euskal Herriko hegoaldean, Jose Luis Zumeta, seguru asko, gaur egungo euskal margolaritzaren “handietako” bat da, argiak beteriko bere mihiseekin, huts gabeko inspirazio bat daramatenak.

1960ko hamarkadatik irauten duen inspirazioa (1967an Zumeta oso gazte bat abiatzen da “Euskal Margolaritzaren Sari Handia” lortuz), denboran zehar gero eta askatasun gehiago lortu duen margolaritza batean. Hain zuzen ere, Jose Luis Zumetak dio: “Nire margotzeko erak, benetan aldatu ez bada ere, garbitasuna irabazi du. Baina muinean, 1970ko hamarkadatik gaur egun arte, ez dut uste benetan aldatu denik. Agian lehenago organikoagoa zen, begetalagoa, naturarekiko harreman batean oinarrituagoa; orain, ordea, alde organikoaren eta geometrikoagoaren arteko oreka bat dago, hau da, formarik gabeko zerbait alde batetik, eta nire margolaritza konkretuagoa eta, ondorioz, kristalinoagoa bihurtzen duen zerbait bestetik. Bi joera horien arteko oreka bat lortzea da helburua” (cf. Informazio osagarriak “Zumeta” arte liburuan/ Atlantica argitaletxea/ Elkar liburudenda, Baiona).

Oreka lortua, Urdazubiko klaustroan erakusten diren artistaren lanak ikusten baldin baditugu. Teknika, adierazpena, oreka eta bizkortasuna... kalifikatzaileak falta dira Zumeta “handiaren” talentua era adierazgarrian deskribatu ahal izateko!

Tomas FISCHER:

Tomas Fischer 1941ean Zurichen jaio zen.

1966tik aurrera Espainian bizi da (urteko zati bat Nafarroan) eta hor jardungo du enpresari gisa; baina 1996tik aurrera bakarrik eskulturan jardungo du autodidakta bezala.

Ondoren, bere bizitza artistikoa erakusketa anitzen bidez gauzatuko da, berak 1997tik aurrera etengabe lotuko dituenak: banakakoak, baina baita ere taldekoak (Gruma-x taldearekin Malagan; Marbellako El Catalejo galerian, edota Antares taldearen barruan Sevillan)... Tomas Fischerrek “Margolari eta eskultoreen elkarte espainiarrarekin” erakusketak egin ohi ditu eta bere lanak bilduma pribatu anitzetan daude Espainian, Suitzan edo, baita ere, Alemanian eta Estatu Batuetan.

Fischerren eskulturek gaur egungo munduari buruzko hausnarketa etengabea adierazten dute, baita gizakiari buruz eta gizartearekiko eta naturarekiko bere harreman konplexuei buruz. Animalien mundua bere gai errepikarietako bat da. Bere lan “handienen” artean aurkituko ditugu: “La Agonía del Guerrero” (gerlariaren agonia), “El Gallo” (oilarra), “El Ángel de la Guarda” (aingeru guardakoa) edota Ikaro figuratibo bat “Ícaro figurativo”...

François MARTY

François MARTY hasieran... sendagilea zen. 75 urterekin, eta medikuntzari 40 urte eman ondoren, eskulturan jarduten du, ondo ezagutzen dituen gorputz eta anatomien adierazpenak finkatuz: gizakienak eta bere inguruko animalienak... Frantziako hiri desberdinetan egin ditu erakusketak, brontzezko 20 eskultura eginik. Mehatxu egiten duen “zezenetik” “jatorrizko bekatuaren” sinbologiaraino, pausu bat MARTYrentzat. 2007an Cannes Hiriko 1. Eskultura Saria jaso zuen.